

VI HAR I tidigare nummer publicerat resultat som kommit fram inom forskningsprojektet Gränslös demokrati (*Democracy Unbound*). Projektets syfte är att granska idéer om att etablera politiska institutioner på en överstatlig nivå och att föra upp makt och beslutanderätt till denna nivå från nationella parlament och regeringar. Är det en önskvärd utveckling och kan den förenas med bibehållen demokrati? Bör vi rentav sträva efter en demokratisk världsregering?

Hur sådana frågor skall besvaras kan tänkas bero på detaljerna hos de arrangemang man överväger. Vilken roll bör exempelvis tilldelas domstolar och andra rättsliga instanser? Bör det (som exempelvis i USA) finnas domstolar som kan pröva och omintetgöra beslut som fattats av organ över vilka medborgarna har ett större direkt inflytande? I artikeln »Internationella domstolar och överstatlig demokrati – en del av problemet eller en del av lösningen?» ger juristen Ola Zetterquist, som är en av deltagarna i Gränslös demokrati, sin syn på saken.

Zetterquist kopplar frågan om domstolars roll till den diskussion om suveränitetsbegreppet som förts sedan andra världskriget, och där man, exempelvis i samband med Nürnberggrättegångarna, betonat behovet av att begränsa staters suveränitet till förmån för ett bättre skydd av individens fri- och rättigheter. Han menar att en möjlig slutsats från denna diskussion är att man bör undvika att återskapa någonting som liknar den forna suveräna nationalstaten på en överstatlig nivå, att de politiska organens makt bör på vissa sätt begränsas till förmån för individens rättigheter, och att domstolarna har en viktig roll att spela i detta sammanhang.

Det är ovanligt att vi publicerar artiklar som inte är svenskspråkiga, men i detta nummer gör vi ett undantag och har med ett bidrag som är författat på norska, nämligen Thomas Hylland Eriksens artikel »Kulturell urenhet og grensens grenser». Därmed bidrar vi kanske till den uppluckring av kulturella identiteter som den ökan-

de globaliseringen kan tänkas leda till och som är utgångspunkten för Hylland Eriksens artikel. Vilka effekter kan denna uppluckring tänkas ha, och hur bör vi förhålla oss till den? De är ett par av de frågor Hylland Eriksen reflekterar över.

När miljöpolitik och strävanden att minska miljöskador diskuteras återopas ofta moraliska antaganden av olika slag – antaganden om våra förpliktelser mot framtida generationer, och om det eventuella egenvärdet hos ekosystem och biologisk mångfald. I sin artikel »Biologisk mångfald och etik – en analys av moraliska omdömen i svensk miljöpolitik» undersöker Anders Melin i vilken mån sådana underliggande värderingar avspeglas och uttrycks i de dokument som ligger till grund för miljöpolitiken. Han konstaterar att de nämns i mycket ringa omfattning och efterlyser en större förståelse av de moralfilosofiska utgångspunkter som kan och bör användas för att motivera politiken.

Redaktionen